

פרוטוקול מ' ט'

מישיבת ועדת משנה (של הוועדה לענייני ביקורת המדינה)
על התקציב ועל חברות ממשלתיות

יום שלישי, ט"ז בחשוון התשמ"ג, 2.11.1982, שעה 15.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה: ד. תיכון - היו"ר

מוזמנים: י. בכור, מנכ"ל משרד מבקר המדינה

מזכיר הוועדה: י. חדר

קצרנית: ח. אלטמן

סדר-היום: סיכומיה והצעותיה של ועדת המשנה לדו"ח מבקר המדינה
על הביקורת באיגודים.

182

(נא זמן) ביום 9.11.82

סיכומיה והצעותיה של ועדת המשנה לדו"ח מבקר המדינה על הביקורת באיגודים

היו"ר ד. תיכון:

אני מתכבד לפתוח את הישיבה.

רשות הדיבור למר בכור.

י. בכור:

אני אתחיל להקריא את המלצות ועדת המשנה, של הוועדה לענייני ביקורת המדינה, לביקורת על התקציב ועל החברות הממשלתיות.

"חברת ההשקעות לפיתוח התעשייה בע"מ: ועדת המשנה דנה כממצאי מבקר המדינה בדו"ח על חברת ההשקעות לפיתוח התעשייה בישראל ושמעה הסברים מפי מנכ"ל החברה.

המלצות הוועדה: 1. הוועדה מאמצת את המלצת מבקר המדינה וקוראת למשרד התעשייה והמסחר ולהנהלת הבנק לפיתוח התעשייה לבחון מחדש את היחס בין היקף הכספים שמשיקה החברה בניירות ערך הנסחרים בבורסה, לעומת האמצעים שהיא מפנה ישירות להשגת מטרות היסוד שלה בתחום פיתוח התעשייה. הוועדה קוראת למשרד ולהנהלת הבנק, להפנות חלק גדול יותר של האמצעים למימוש הפעולות היעודיות של החברה."

האם הסעיף מקובל על היושב-ראש?

היו"ר ד. תיכון:

מקובל עלי.

י. בכור:

"2. הוועדה רואה בחומרה את העובדה שהמשא ומתן למכירת חברת הטכסטיל נוהל, ולו אף בחלקו, על ידי מנכ"ל חברת ההשקעות, שהיה בעל עניין אצל הגוף שרכש ממנה את המניות. למרות שחלקו של המנכ"ל בגוף הרוכש היה באחוז נמוך יותר והוא הודיע עליו במפורש, הרי במונחים כספיים ערך המפעל שבמכירתו היה מדובר היה גבוה."

היו"ר ד. תיכון:

בסדר.

י. בכור:

"3. הוועדה רושמת לפניה את הודעת החברה למבקר המדינה כי בעקבות הערותיו לגבי אישור מכירת חבילת מניות גדולה שהיו בידיה במפעל טכסטיל, הונהגו נהלים שיבטיחו כי עסקאות בהיקף גדול ידונו ויאושרו רק על ידי הדירקטוריון."

היו"ר ד. תיכון:

בסדר.

י. בכור:

אני עובר להקראת המלצות ועדת המשנה, של הוועדה לענייני ביקורת המדינה, לביקורת על התקציב ועל החברות הממשלתיות בנושא: הבנק לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ.

"המלצות הוועדה: הוועדה מסיבה את תשומת לב הממשלה לכך, שהבנק לפיתוח התעשייה עומד בתחרות עם בנק מסחריים, שנציגיהם בעלי שליטה במוסדות המכהלים אותו. בין היתר, דרשו הבנקים המסחריים לשתף אותם במתן הלוואות ללווים של הבנק, ובמקרים אחרים דרשו הלווים עצמם להעביר את ביצוע ההלוואה מהבנק לפיתוח התעשייה לאחד מן הבנקים הללו. אין אמנם אפשרות למנוע את התפתחות היחסים בין הבנק לפיתוח התעשייה לקבוצות הבנקים הפרטיים הגדולים, אולם יש צורך מיוחד לעמוד על כך שהחלטות הדירקטוריון יתקבלו באופן שישמר העניין הציבורי ותוך מודעות לאפשרות של ניגוד עניינים מפעם לפעם."

היו"ר ד. תיכון:

בסדר.

י. בכור:

"2. הוועדה דורשת מהנהלת הבנק להקפיד על בדיקת היעדים והתכניות של מפעלים המקבלים הלוואות פיתוח בבנק, ולעמוד על מילוי כל הדרישות להבטחת ביצוען של התכניות במלואן, לרבות הבטחת הפרעון המלא והסדיר של הלוואותיו."

היו"ר ד. תיכון:

בסדר.

י. בכור:

מפעלי ים המלח.

"ועדת המשנה לביקורת על התקציב ועל החברות הממשלתיות דנה בממצאי מבקר המדינה בדו"ח הביקורת על מפעלי ים המלח, ושמעה הסברים מפי היו"ר הדירקטוריון של החברה, מנכ"ל החברה והחשב.

מסקנות הוועדה: 1. ועדת המשנה רושמת לפנייה בסיפוק את הודעת מנכ"ל החברה לפיה מרבית הליקויים שהעלה מבקר המדינה בדו"ח הביקורת שלו, תוקנו.

2. ועדת המשנה רושמת לפנייה את הודעת מנכ"ל החברה כי תשלומי התמלוגים לאוצר תעשה בעתיד במועד, ודורשת מהחברה לפעול בהקפדה בהתאם לשטר הזיכיון.

3. ועדת המשנה דורשת מהחברה להקפיד על קיום הוראות משרד האוצר ובנק ישראל, בעניין העברת תמורות היצוא במועד.

4. ועדת המשנה מציינת, שחלק ניכר מרווחי החברה נובע מהפרשי הצמדה וריבית על השקעות החברה באגרות חוב ממשלתיות. ועדת המשנה ממליצה לשקול הפקדת עודפי המזומנים אצל החשב הכללי במשרד האוצר."

היו"ר ד. תיכון:

בסדר.

י. בכור:

אגרקסקו - חברה לייצוא חקלאי בע"מ.

1" ועדת המשנה מציינת בסיפוק את הצעדים שנקטה החברה לתיקון הליקויים עליהם הצביעה הביקורת.

2. הוועדה קוראת להקמת ועדה כינמשרדית שתשקול את נושא חיובם של החקלאים להטיס תוצרת במטוסי אל-על באמצעות חברת ק.א.ל. הוועדה תשקול נושא זה מנקודת מבט של חסכון למשק הלאומי והאינטרסים של המגזר החקלאי."

יש שיבוש בנוסח. כאן כתוב: "הוועדה תשקול...". איזו ועדה? צריך לכתוב שהוועדה הכינמשרדית תשקול נושא זה מנקודת מבט של חסכון למשק וכו'.

היו"ר ד. תיכון:

הנושא הזה אקטואלי יותר מאשר אי-פעם.

י. בכור:

אם הקורא יבין שהכוונה היא לוועדה הכינמשרדית - אז בסדר.

היו"ר ד. תיכון:

מה עושים אם בסעיף כזה לא חלה תזוזה, אלא להיפך?

י. בכור:

אתה יכול לדרוש שאל-על, חברת ק.א.ל., אגרקסקו ומשרד החקלאות ידווחו.

היו"ר ד. תיכון:

אני אבקש ממזכיר הוועדה להזמין את נציגי הגורמים שהזכרת לישיבה הבאה בנושא זה.

י. בכור:

יש להוסיף שהוועדה דורשת שהגורמים הללו ידווחו לה.

3" הוועדה קובעת כי יש לחזק את מערך השווקים באגרקסקו, שיש בכוחו לתרום רבות להכוונת תכניות הגידול והשיווק.

4. הוועדה רואה בחומרה מצב שבו מגדלים, שהחייבו לספק תוצרת לייצוא, לא עמדו בהחייבותיהם וקובעת כי יש לנקוט צעדים מרתיעים נגד מגדלים אלה."

היו"ר ד. תיכון:

בסדר.

י. בכור:

אג"ד - סובסידיות.

"הוועדה דנה בממצאי דו"ח הביקורת של מבקר המדינה ושמעה הסברים מפי נציגי משרד התחבורה ונציגי הקואופרטיב "אגד".

מסקנות הוועדה: 1. הוועדה קובעת כי נושא התחבורה הציבורית לא נדון בצורה מקפת ולא נקבעה לגביו מדיניות ממשלתית ברורה בשנים האחרונות.

2. יש להקים ועדה ציבורית של אנשי מקצוע אשר תפעל בפרק זמן שיוגדר מראש, אשר תדון במכלול הבעיות.

3. הוועדה סבורה כי המדינה צריכה לעודד את השימוש ברכב ציבורי, על-ידי הורדת מחירים בקווים הפועלים בעורקי תחבורה עמוסים וכן על-ידי נקיטת צעדי הסברה ופרסום מתאימים.

4. הוועדה קובעת כי אין לאפשר מצב בו הנוסעים מעיירות הפיתוח מסבסדים את הנוסעים ממרכז הארץ, כפי שנמסר לה על-ידי נציגי אגד, יש לחשב את הבסיס לסובסידיה על פי עלות הפעלת הקווים."

בסעיף האחרון, 4, צריך לתקן את המלים "... מצב בו הנוסעים..." ל: מצב שבו הנוסעים.

היו"ר ד. תיכון:

באותו סעיף, במקום המלים: "... מעיירות הפיתוח..." צריכות להיות המלים: מערי פיתוח.

אחרי המלים: "... ממרכז הארץ..." תבוא נקודה.

י. בכור:

המלים שבין שני הפסיקים יימחקו.

"אגד - אגודה שיתופית לתחבורה בישראל.

1. הוועדה פונה בדרישה להמציא לציבור הנוסעים מידע על זמני הנסיעות ומסלוליהם, על מנת לגרום לויסות טוב יותר של תנועת האוטובוסים.

2. הוועדה קוראת לקיים פיקוח על ביצוע השירות בהתאם לתכנון."

קוראת למי? נוסיף את המלה: לאגד, כך שייכתב: הוועדה קוראת לאגד וכו'.

3. הוועדה קובעת כי יש לייעל את הטיפול בתלונות של ציבור הנוסעים.

4. יש להגביר את פעולות ההסברה, על מנת למשוך יותר נוסעים להשתמש בתחבורה הציבורית.

5. הוועדה קובעת כי יש לצמצם בהדרגה את הסובסידיה הניתנת לאג"ד, באופן שחלק מהנטל יחול על הנוסע וחלק ייספק על-ידי אג"ד והחברים - כפי שהמליץ מבקר המדינה.

6. הוועדה קוראת לאג"ד ולמשרד התחכורה לשתף פעולה בכל הנושאים המחייבים תיקון, עליהם עמד מבקר המדינה."

השאלה שברצוני לשאול היא: האם שני הסיכומים של אג"ד יופיעו תחת כותרת אחת: אג"ד?

היו"ר ד. תיכון:

כן.

י. בכור:

"אל-על - נתיבי אוויר לישראל". אינני יודע עד כמה העניין הזה אקטואלי, בכל זאת אקריא את הכתוב.

11. הביקורת ציינה כי החברה לא השכילה להשרות על עובדיה מגמת חסכון והידוק חגורה ולהקנות לעובדיה תחושה מציאותית של מצבה העסקי הקשה. הוועדה התרשמה כי בעקבות הביקורת נקטה החברה צעדים נחוצים להגדלת הכנסותיה ועקצום הוצאותיה. יחד עם זאת דורשת הוועדה מן החברה להגביר מאמציה לחיסול האכטלה הסמויה הקיימת עדיין בחברה.

2. הוועדה התרשמה כי חברת על-על לא הצליחה להתמודד עם טיסות השכר הבלתי סדירות כיוון שנכנסה להתמודדות זו מאוחר מדי וכן נסתה לתקוף את הנושא בשיטות שיווק ישנות. אי לכך קוראת הוועדה לגייס את תמיכת הממשלה לאכיפת התקנות המסדירות את טיסות השכר והעדפת אל-על כמוביל לאומי.

3. הוועדה התרשמה כי בבקרת צי המטוסים התבססה החברה על הערכות שלא עמדו במבחן המציאות ונוצר מצב של עודף מטוסים שיש להיפטר ממנו.

הוועדה קובעת כי יש צורך כהחלפת חלק מצי המטוסים וכן יש לפעול למען ייעול המטוסים הקיימים."

היו"ר ד. תיכון:

סעיף מס' 3 איננו ברור די צרכו.

י. בכור:

קביעת גודל צי המטוסים.

בסוף סעיף 3 יש להוסיף את עניין החסכון בדלק.

4. הוועדה ממליצה שהחברה תחתור להסדר עם עובדיה, שלפיו יוגבלו זכויותיהם לטוס חינם, בעונת שפל בביקוש. כמו כן ממליצה הביקורת על צמצום כרטיסי החינם שהחברה מעניקה לגורמים שונים ומביעה הסתייגותה מן ההנחיות למתן כרטיסי חינם על-ידי הממשלה."

במקום המלים: "... כמו-כן ממליצה הביקורת..." צריכות לבוא המלים: כמו-כן ממליצה הוועדה.

5". הוועדה קוראת לחברה לשמור, לטפח ולשפר את רמת השירות לנוסע שהושגה בחברה.

6. הוועדה קוראת לממשלה להמשיך בשיתוף הפעולה עם החברה בנושאים מרכזיים, בעיקר בתחום השגת דלק במחירים מוזלים, השפעה על משטר העבודה ותנאי השכר, המימון והמדיניות התעופתית."

אני עובר לטעיף הבא: החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים.

"ועדת המשנה לביקורת על התקציב ועל החברות הממשלתיות של הוועדה לענייני ביקורת המדינה שמעה הסברים מפי יושב-ראש הדירקטוריון של החברה, מנכ"ל החברה ומפי מנהל אגף הפרוגרמות במשרד הבינוי והשיכון.

המלצות: 1. ועדת המשנה סבורה, כי השיקום והפיתוח של הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים הוא מן המפעלים היפים שבוצעו בשנים האחרונות בישראל ותרם תרומה חשובה לחידוש הישוב היהודי בירושלים שבין החומות.

2. הוועדה התרשמה כי בעקבות הביקורת, שהעלתה שורה של ליקויים בתחום פעולות הבניה של החברה, חלו שיפורים ניכרים בחברה לשיקום ופיתוח הרובע, אך עדיין יש נושאים רבים שיש להקדיש להם תשומת לב מירבית, לבל יישנו הליקויים שפגמו בפעילות התקינה של החברה בתחומים של מסירת עבודות ורכישת טובין, של הפיקוח על הבניה, של מסירת מבנים בשכירות ושל גביית המגיע מרוכשי דירות."

המשפט הזה ארוך מדי. הייתי מחלק אותו לשניים. אנו נחשוב על-כך.

3". הוועדה קוראת להמשיך הפעולות בבית הכנסת "החורבה" ואינה רואה בעין טובה מצב של קפאון בו מחד גיסא משקמים את בית הכנסת במתכונתו הקודמת ומאידך גיסא קיימת התנגדות לבנייתו מחדש."

האם זה הניסוח של הוועדה?

4". הוועדה קוראת לזרז את קצב השיקום והבניה כרובע היהודי ולהשלים את התכניות לקידום המסחר והתיירות, כמו-כן יש לסיים בהקדם את הפיתוח הסביבתי ולהקים מבני ציבור למתן שירותים לתושבי הרובע.

5". ועדת המשנה ממליצה בפני הממשלה לפעול למיזוג שלוש החברות הממשלתיות העוסקות בשיקום ופיתוח בירושלים, החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ, פיתוח מזרח ירושלים בע"מ, וקרתא - חברה לפיתוח מרכז ירושלים בע"מ וזאת על מנת לחסוך בכח אדם ולגרום ליעול העבודה."

בסדר.

היו"ר ד. תיכון:

הישיבה נעולה.